І чужому научайтесь,
Й свого не цурайтесь...
Т. ШЕВЧЕНКО

СВОБОДА SVOBODA

УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК UKRAINIAN DAILY

Редакція і Адміністрація: "Svoboda", 81-83 Grand St. Jersey City, N. J.
Тел.: HEnderson 4-0237
УНС: HEnderson 5-3740
Тел. з Ню Йорку: BArcly 7-4125

РІК LXVI. Ч. 36. ЦЕНТІВ 12 CENTS ДЖЕРЗІ СИТІ і НЮ ЙОРК, СУБОТА, 21-го ЛЮТОГО (FEBRUARY) 1959 TWO SECTIONS (SECTION 1) No. 36. VOL. LXVI.

В ДЕНЬ „БАТЬКА НАШОЇ КРАЇНИ" АМЕРИКАНСЬКІ УКРАЇНЦІ ВІДБУВАЮТЬ В СТОЛИЦІ СВІЙ VII КОНГРЕС. УКРАЇНСЬКИЙ НАРОДНИЙ СОЮЗ В ЦЬОМУ Ж ДНІ ВІДЗНАЧАЄ СВОЄ 65-РІЧЧЯ. СЕНАТОР ДЖ. К. ДЖЕВІТС ВНІС У КОНГРЕСІ ЗДА ЗАКОНОПРОЄКТ ПРО ПОБУДОВУ ПАМ'ЯТНИКА — ТАРАСОВІ ШЕВЧЕНКОВІ У ВАШИНГТОНІ.

ВНЕСЕНИЙ В КОНҐРЕСІ ЗДА ЗАКОНОПРОЄКТ В СПРАВІ ПАМ'ЯТНИКА ШЕВЧЕНКОВІ У ВАШИНГТОНІ ВІДКРИВАЄ НОВІ МОЖЛИВОСТІ ДЛЯ ПОШИРЕННЯ УКРАЇНСЬКОЇ ПРАВДИ

Сен. Джекоб К. Джевітс

Вашингтон. — З кінцем тижня сенатор Джекоб К. Джевітс, республіканець з Ню Йорку, вніс в Конґресі З'єдинених Держав законопроєкт, що „уповноважував би здвигнення на публічній площі у Вашингтоні пам'ятника Тарасові Шевченкові, українському національному поетові, який, надхнений американською конституційною демократією, оспівував своєму народові волю і свободу" — сказано в заввагах до цього законопроєкту, додаючи, що — „Тарас Шевченко був співцем свободи, який замолоду визнав Юрія Вашингтона за зразок народного провідника й оспівав своїм землякам, як дійсного героя в їхніх власних вищих аспіраціях до волі". Поданий тут окремо повний текст виясненъ до законопроєкту в дослівному українському перекладі, як і англійському оригіналі в друкованому разом з цим числом англомовному „Українському Тижневикові", говорить сам за себе. Для виясненъ треба згадати, що ідею побудови пам'ятника Тарасові Шевченкові у Вашингтоні видвигнула вперше Культурна Комісія Українського Народного Союзу на своїх нарадах 28-го вересня 1957-го року, три місяці після величавого відкриття пам'ятника Шевченкові на Союзівці, оселі УНСоюзу в Кетскильських горах. Опісля ця справа була ще предметом розгляду на кількох нарадах Екзекутиви УНСоюзу та була також з'ясована останній 24-ій конвенції УНСоюзу в Клівленді в травні м. р. і ця конвенція схвалила одноодушно таку резолюцію:

„Тому, що в найближчому чотиро-річному періоді припадає 100-річчя з дня смерти найбільшого Сина України, Тараса Шевченка, і —

Тому, що Тарас Шевченко вважається патроном нашої організації, і —

Тому, що ця справа вже була предметом нарад і розгляду Культурної Комісії УНСоюзу, 24-та Конвенція доручає Головному Урядові, зокрема Екзекутивному Комітетові і Культурній Комісії УНСоюзу:

1) Продовжувати ініціятиву в розгляді можливостей побудови пам'ятника Т. Шевченкові в столиці країни — Вашингтоні, та —

2) Увійти в цій справі в порозуміння з іншими організаціями, щоб спільно, всією громадою здійснити цей задум і цю ініціятиву".

Виконуючи постанову цієї конвенційної Резолюції, Культурна Комісія УНС продовжувала заходи в цій справі, в рямках яких голова Комісії гол. предс. УНС п. Д. Галичин у вересні м. р. відвідав сенатора Джевітса в його бюрі у Вашингтоні та обміркував справу дальшої акції, у висліді якої і був внесений сенатором Джевітсом законопроєкт про який мова. Внесення цього законопроєкту, який перед розглядом у Конґресі повинен перейти ще процедуральний розгляд в трьох комісіях внутрішніх справ, гарних мистецтв і плянування для столиці, відкриє нові великі можливості поширення української правди, бо нормально повинні б відбутись в тих комісіях переслухання ряду знавців, які свідчитимуть, чому пам'ятник Шевченкові повинен стояти у Вашингтоні. Після евентуального схвалення цього законопроєкту в Конґресі, Культурна Комісія УНСоюзу виконає другу частину конвенційної резолюції, себто „увійде в цій справі в порозуміння з іншими організаціями, щоб спільно, всією громадою здійснити цей задум і цю ініціятиву".

ТЕКСТ ЗАЯВИ СЕН. ДЖ. К. ДЖЕВІТСА

„Я зголошую для відповідного скерування законопроєкт, що уповноважував би здвигнення на публічній площі у Вашингтоні пам'ятника Тарасові Шевченкові, українському національному поетові, який, надхнений американською конституційною демократією, оспівував своєму народові волю і свободу. Пляни пам'ятника і його приміщення будуть предметом для апробати Департаменту внутрішніх справ, Комісії гарних мистецтв і Комісії плянування столиці країни.

„Фонди потрібні для здвигнення цього пам'ятника, будуть зібрані публічними збірками протягом п'ятьох років від часу ухвалення цього закону. Я дістав запевнення, що не буде труднощів в здобутті цих грошей від понад одного мільйона американців українського походження. Швидке схвалення цього закону уможливило б посвячення цього пам'ятника, або місця під нього, в 1961 році, при нагоді 100-річчя з дня смерти Шевченка.

„Тарас Шевченко був співцем свободи. Замолоду він визнав Юрія Вашингтона за зразок народного провідника і оспівав його своїм землякам, як дійсного героя в їхніх власних вищих аспіраціях до волі.

„Прийшов Шевченко на світ як кріпак у селі недалеко ріки Дніпра в серці України в 1814 році; мистецький талант його був швидко визнаний його власником і паном, який взяв його з собою до Петербурга, де віддав його на науку до вчителя мистецтва. Шевченковий талант швидко звернув на себе таку велику увагу, що культурні кола двору Миколи I. потрапили зібрати гроші для викуплення його на волю.

„Він продовжував свої мистецькі студії і опісля, 1840 року, видав свою першу книжку „Кобзар", що визначає „Селянський співець". Зібрані в цій книжці поезії викликали широкий відгомін в українському світі своєю ґльорифікацією українського минулого і його контрастом з нестерпною сучасністю. Він висловив свої надії в будуче свого народу. Потім, у швидкій черзі, були видані інші поезії, що висловлювали і поширювали значення Кобзаря.

„Шевченко відвідав знов Україну в році 1844, а в році 1845 після закінчення навчання в Академії Мистецтв у Петербурзі, він вернувся в Україну і приєднався до гурту молодих людей, які так же само, як і він, захопилися ідеєю федерації вільних слов'янських республік, однією з яких мала бути Україна. За рік Шевченка ув'язнено за його поезії і засуджено на службу в російському дисциплінарному батальйоні в азійських степах із спеціяльним наказом царя, щоб йому не дозволяли писати й малювати. Звільнено його щойно в 1857 році, як він був уже зламаною людиною. Він помер в 1861 році у Петербурзі, напередодні звільнення кріпаків, але ж до самого кінця він не захитався у своїй підтримці для людської й української свободи й людської гідности.

„Шевченкова поезія, не зважаючи на всі намагання офіційної цензури, була широко відома в усій окупованій росіянами Україні і вона стала зразком для тих українців, що жили на західніх українських землях, в границях Австро - Угорської Імперії. Для українців у всьому світі його ім'я стало синонімом оборони національної незалежности і демократії, національної взаємозалежности та співпраці і високим праобразом суспільного і національного думання.

„Це Шевченкова поезія в 1917 році одушевила український рух за незалежність і підбадьорувала Українську Народну Республіку в її розпачливій боротьбі без сторонньої допомоги в обороні проти агресії російських комуністів. Це Шевченкова поезія підбадьорювала українців, силою включених в СССР, продовжувати свою боротьбу за волю, а під час другої світової війни збуджувала і скріплювала український рух спротиву однаково, як проти фашизму так і комунізму.

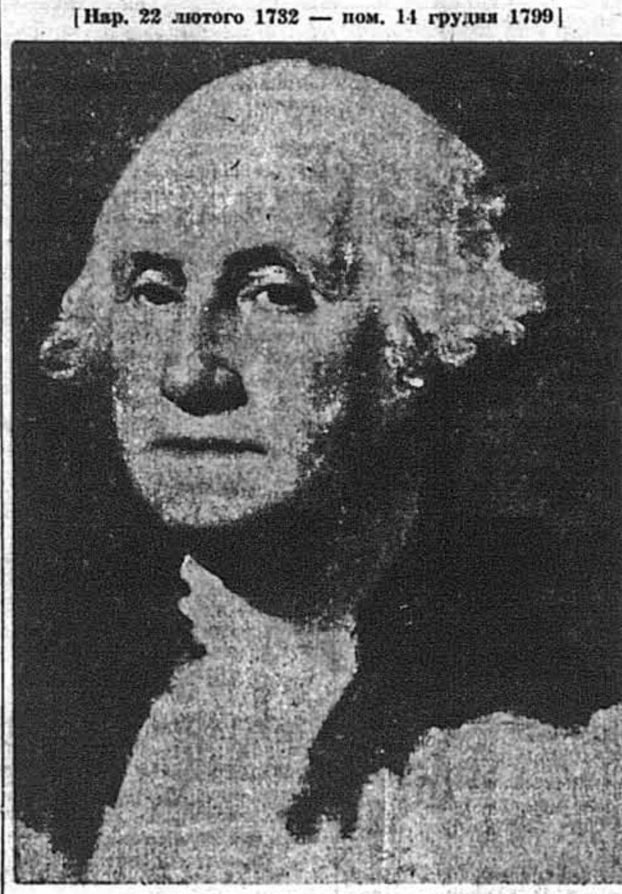
„Сьогодні понад один мільйон українців й американців українського походження живе у ЗДА. Деякі з них прибули сюди перед першою світовою війною. Інші приїхали після другої світової війни на основі закону про переселення переміщених осіб. Обидві групи стали американськими громадянами і грають сьогодні свою конструктивну ролю в ЗДА. Їхні молоді чоловіки і жінки займають щораз відповідальніші становища в американському житті. Вони є ощадні, працьовиті, слухняні законам люди, а кожний зокрема і всі разом розуміють ту ролю, яку Шевченко відограв в цьому розвиткові, нав'язуючи давні демократичні ідеї українців та їхні традиції з часу Другої Української (Козацької) Держави, і навіть ще давніші, до американських ідеалів незалежности, волі і рівности, що їх висловили Юрій Вашингтон та засновники Американської Республіки.

„Це справді годиться, щоб пам'ятник такого національного героя, який навчав американських ідеалів патріотизму і служби людині, стояв у столиці З'єдинених Держав Америки".

Вашингтон, Д. К.

ЮРІЙ ВАШИНГТОН

[Нар. 22 лютого 1732 — пом. 14 грудня 1799]

...КОЛИ МИ ДІЖДЕМОСЯ ВАШИНГТОНА З НОВИМ І ПРАВЕДНИМ ЗАКОНОМ...

Тарас Шевченко

ПОНАД 300 ДЕЛЕҐАТІВ ВІЗЬМЕ УЧАСТЬ У VII КОНҐРЕСІ АМЕРИКАНСЬКИХ УКРАЇНЦІВ

Вашингтон. — В суботу, 21 лютого, о год. 10:30 тут у готелі Статлер починається VII Конґрес Американських Українців, в якому візьме участь понад 300 делеґатів багатьох українських центральних та місцевих організацій. До минулого четверга, 19-го лютого, канцелярія УКК в Ню Йорку мала всіх зголошених і оформлених 265 делеґатів, до яких долучується ще понад 40 членів Ради Директорів УКК. В загальному очікується, що в Конґресі візьме участь кругло 400 осіб. Програма Конґресу передбачена на три дні: суботу, неділю і понеділок, вільний від праці з уваги на роковини Вашингтона. У першому дні Конґресу передбачені вступні формальності, вибір президії та мандатної, резолюційної і пресової комісій та звіти членів Екзекутиви УКК і дебати над звітами. Ввечорі того дня відбудеться бенкет з передбаченими виступами багатьох представників Уряду і Конґресу. У дальшій програмі Конґресу є дві доповіді Романа Смаль - Стоцького на політичні і ред. Василя Мудрого, директора канцелярії УКК, на організаційні теми. Після того буде ще дискусія над доповідями і, вкінці, вибір нових органів Українського Конґресового Комітету та схвалення відповідних резолюцій. З поодиноких місцевостей, як напр. з Ню Йорку, делеґати виїжджають на Конґрес окремими вагонами. Багато делеґатів приїхало до столиці вже в п'ятницю, коли мала відбутись, в пополудневих годинах, пресова конференція, а після неї наради намічених Радою Директорів УКК виборчої та резолюційної комісій. Цьому 7-му з черги Конґресові Американських Українців приділюється велику вагу, як з боку самих українців, так і багатьох заінтересованих українськими проблемами американців і чужинців.

КИПР СТАВ НЕЗАЛЕЖНОЮ РЕСПУБЛІКОЮ

ТРИ ДЕРЖАВИ І ПРЕДСТАВНИКИ КИПРУ ПІДПИСАЛИ У ЛОНДОНІ ДОГОВІР ПРО МАЙБУТНІЙ СТАТУС ТОГО ОСТРОВА

Лондон. — В четвер 20-го лютого ц. р. прем'єри трьох держав — від Англії — Геролд Мекміллен, від Греції — Константин Караманліс і від Туреччини Аднан Медерес — як також архиєпископ Макаріос, як представник кипрських греків і д-р Фазіль Кучук, представник кипрських турків, підписали історичний документ про майбутній правний стан середземноморського острова Кипр. За тим договором — Англія зрікається своєї суверенности над Кипром, зберігаючи надалі суверенність тільки над теренами, на яких приміщені англійські морсько-летуські бази. Кипр стає суверенною республікою, яка сама вирішить, чи захоче належати до Брітійського Коммонвелту, чи ні. Президентом Кипру буде грек, його заступником турок. У парляменті буде 70 греків і 30 турків. Гарантію дотримання договору і забезпеки клявзуль, що Кипр не приєднається до Греції та що будуть збережені права турецької національної меншини на тому острові, переймуть мішані греко-турецькі війська на Кипрі. Зрештою, докладний текст того договору буде оприлюднений щойно в понеділок 23-го ц. м. Порозуміння, до якого прем'єри Греції і Туреччини дійшли були в Цюріху у Швайцарії з минулому тижні, було загрожене застереженнями, що їх в Лондоні мав кипрсько-грецький архиєпископ Макаріос. Хоча спершу, зараз після повороту грецьких міністрів з Цюріху, Макаріос славив те порозуміння, проте в останній хвилині, на спільній конференції в Лондоні він протестував проти постанов щодо англійської суверенности над військовими базами на Кипрі та проти відношення 70:30 національної репрезентації Кипру в парляменті. Макаріос відступив від своїх домагань на зміну порозуміння і погодився прийняти його після того, як речники всіх трьох держав — Англії, Греції і Туреччини — поставили йому — за твердженням преси — своєрідний ультимат: або він погоджується на текст договору і підпише його, або перейме на себе повну відповідальність за дальшу долю Кипру, на якому за останніх чотири роки у кривавій боротьбі всіх проти всіх згинуло 600 осіб. Турецький прем'єр Аднан Мендерес підписав договір, лежучи ще в ліжку у шпиталі, де лікується з ран, що їх дістав в катастрофі літака, що ним летіла турецька делеґація на цю Лондонську конференцію. На самому Кипрі підписання договору, який робить Кипр самостійною державою і закінчує період кривавої боротьби й хаосу, не викликало захоплення, бо тамошні греки, що є їх понад 400,000 у порівнянні із 100,000 турків, жили мрією про державне з'єдинення з Грецією. Але всі речники вільних країн вітають те порозуміння, як доказ єдности Заходу.

Сен. Дж. Джевітс домагається твердої політики супроти Совєтів

Вашингтон. — На засіданні Сенатської Комісії для закордонних взаємин в минулий четвер 19-го ц. м., сенатор Джекоб Джевітс, республіканець з стейту Ню Йорк, виступив гостро проти демократичного сенатора Майка Менсфілда з Монтани, який кілька днів тому у великій промові пропонував, щоб погодитися на тезу Совєтів, що самі німці — західні і східньо-комуністичні — повинні порозумітись щодо способу з'єдинення Берліну та що в середній Европі треба встановити смугу, вільну від атомової зброї. Сен. Джевітс звернув увагу, що проголошення такої тези Америкою було б зрозуміле в Німеччині, як те, що Америка вмила руки від німецької та взагалі від европейської проблем та що єдине спасіння німців — в їх капітуляції перед Совєтами. Джевітс перестерігав перед такою небезпечною політикою, яка видасть цілу Німеччину на поталу Совєтам і підкреслював конечність виконати те зобов'язання, що його мають воєнні альянти супроти Німеччини і її з'єдинення. У висліді палкої тригодинної дискусії республіканський сенатор Джевітс і демократичний сенатор Додд зголосили спільну резолюцію, яка на цілій лінії підтримує політику президента Айзенгавера і державного секретаря Доллеса, що необхідно зберегти свій стан посідання в західньому Берліні та, що, незалежно від совєтських погроз, всіми можливими способами треба забезпечити вільний доступ між західніми гарнізонами в Берліні та західньою Німеччиною.

ПРОФ. М. О. ВЕТУХІВ ПЕРЕЙШОВ ОПЕРАЦІЮ

Ню Йорк.—Президент Української Вільної Академії Наук проф. Михайло О. Ветухів перейшов в минулий вівторок в шпиталі на Асторії в Ню Йорку операцію шлунка. Післяопераційний стан здоров'я українського діяча-вченого задовільний і лікарі переконані, що недужий швидко повернеться до своєї праці.

В АМЕРИЦІ

● **У зв'язку з новими поголосками** про зв'язок між куренням і пістряком легенів, 16-го лютого на нюйоркській біржі впали ціни на акції тютюнових фабрик „Амерікен", „Рейнолдс" „Філіпп Морріс" і „Лоріллард" на 2 і 3 пункти.

● **Вдова президента Ф. Д. Рузвелта**, Елінор Рузвелт і ексенатор Герберт Г. Ліман вислали ґратуляційну депешу до леґіслятури стейту Ню Мексіко, яка відкинула законопроєкт про т. зв. „право на працю". Після відчитання цієї депеші один конґресмен сказав: „я обурений нею". Стейтовий Конґрес одноголосно відмовився прийняти цю депешу.

● **У Ню Йорку** в готелі „Савой Гілтон" 34 експерти харчових відділів різних часописів випробовували м'ясо бика, якого спеціяльними застриками заспокоювано на фармі за три дні перед зарізом, під час транспортування і перед самим зарізом. Переважна більшість експертів ствердила, що м'ясо такого бика значно смачніше. Інший бик, якому застриків не давали, втратив перед зарізом 24 фунти, а цей бик утратив лише 5,6 фунтів. Новий застрик („діквелл") заощадить м'ясній індустрії 10 мільйонів долярів.

● **18-річний Роберт Кліффорд** з'явився на поліційну станицю в Шикаґо і признався, що він 8-го березня минулого року застрелив свого батька, матір і молодшого брата, бо вони противилися, щоб він за свої заощаджені 150 долярів купив собі авто. Роберт вистрелив у кожнього по 15 набоїв із рушниці, а після того втік з дому і мандрував по ЗДА.

ПРЕЗИДЕНТА АЙЗЕНГАВЕРА ОВАЦІЙНО ВІТАЛИ В МЕХІКО

Акапулько, Мехіко. — Президент Айзенгавер 19-го лютого прибув до курорту Акапулько, де його оваційно вітало населення цього міста. Літак Президента „Колюмбіна ІІ" прилетів на летовище в 10 год. перед полуднем. Президент Льопез Матеос чекав із членами свого кабінету та членами святкового комітету. Коли през. Айзенгавер вийшов із літака, військова оркестра заграла військовий мехіканський марш та державні гимни обох країн, а батерія віддала 21 гарматніх пострілів. З президентом Айзенгавером були ще його брат д-р Мілтон, асистент державного секретаря Рой Рабботтом, син Президента майор Джан Айзенгавер та особистий лікар Президента генерал майор Говард М. Снайдер. Президент Мехіко Льопез Матеос відчитав привітальну промову, в якій щиро вітав достойного американського гостя, який погодився відвідати Мехіко. „Ця зустріч президентів ЗДА і Мехіко", казав Льопез Матеос, свідчить про приязнь двох сусідів, які не є розділені географічно, і які з гордістю можуть сказати, що їхнє рішуче рішення жити в мирі є незмінним фактором взаємної пошани, незалежности і плодотворного порозуміння". Президент Айзенгавер у своїй відповіді сказав, що він відвідує Мехіко, бо знає, що ЗДА мають дуже довгі кордони з Мехіко, і що нарід ЗДА сподівається, що ніколи не буде бачити того, щоб ці кордони треба було боронити шляхом воєнної машинерії. „Ми бажаємо собі, щоб ці кордони були боронені приязню, що лежить в серцях наших народів". В місті населення щиро вітало американських гостей, вигукуючи по-еспанськи „ми любимо Айка". Пізніше відбулося прийняття, яке міські урядовці влаштували для обох президентів. Обидва президенти відбули коротку морську подорож і під час того обговорювали економічні проблеми, які відносяться до обох держав. Особистий секретар президента Айзенгавера Джеймс С. Гаґерті сказав журналістам, що темою розмови була продаж мехіканських олива і цинку та американської бавовни, яка робить конкуренцію мехіканській бавовні, коли ЗДА продають її по нижчих цінах за кордоном.. Вертаючися з Мехіко, Президент має затриматися на кінець тижня в Оґесті в Джорджії, а в понеділок 23-го лютого має бути у Вашингтоні.

У СВІТІ

● **Два польські рибалки** зачинили в кабіні рибальського судна свого капітана та ще одного з членів залоги і пустились бурливим Балтиком шукати волі. Не знаючи дороги, вони наїхали на скелі біля данського острівця Борнгольм. Звідтіль човном дістались до Ренне в Данії, де звернулися з просьбою признати їм право політичного азилю.

● **В Еспанії** покарано карою 50,000 пезетів (коло 1,000 дол.) монархіста Йоакіна де Саструстеґу за виголошення промови на бенкеті, в якій він критикував режим генерала Франка. Поліція заявляє, що дозвіл даний був на бенкет а не на виголошування на ньому політичних промов. Засуджений протягом 5-ох днів має заплатити кару. Він заповів, що зробить відклик до вищої інстанції.

● **Американський амбасадор у Парижі** Еморі Гавтон виїхав із дружиною, донькою і двома членами амбасади у тритижневу подорож по заморських посілостях Франції. Преса з признанням пише про це рішення амбасадора пізнати докладніше сучасну Францію і її заморські посілості.

Совєти не вдоволені пропозицією Заходу щодо конференції міністрів

Москва. — Московське радіо передало спеціяльно для Заходу призначений коментар про ноти трьох західніх держав, що їх передано Москві в понеділок 16 ц. м. У цьому коментарі Совєти закидають Заходові, що він знову не зголосив ніяких „конструктивних" пропозицій, а тільки обмежився до повторення свого „ні". Західні держави відкинули в своїй відповіді на совєтську ноту з 10 січня ц. р. пропозицію Совєтів, щоби скликати конференцію 28-х держав для підписання мирового договору з „двома Німеччинами". З свого боку західні держави запропонували скликання конференції міністрів закордонних справ, з одночасним підкресленням ще раз, що західні держави не думають зрікатися своїх прав і відповідальности, що їх мають на терені західнього Берліну. Московське радіо-повідомлення таврує те становище Заходу, виясняючи його як нібито нехіть до замирення і бажання продовжувати холодну війну.

СВОБОДА SVOBODA
Український щоденник UKRAINIAN DAILY
FOUNDED 1893
Ukrainian newspaper published daily except Sundays, Mondays & holidays (Saturday & Monday issues combined) by the Ukrainian National Association, Inc. at 81-83 Grand Street, Jersey City 3, N. J.

Second Class Postage paid at the Post Office of Jersey City, N. J.

Accepted for mailing at special rate of postage provided for Section 1130 of Act of October 3, 1917 authorized July 31, 1918.

За оголошення редакція не відповідає і не зобов'язується повертати незамовлені матеріяли.

За кожну зміну адреси платиться 10 центів.

Адреса: "SVOBODA", P. O. Box 346, JERSEY CITY 3, N. J.

ІСТОРИЧНИЙ ДЕНЬ „БАТЬКА НАШОЇ КРАЇНИ"

Американська нація має всі не тільки причини, але й потреби на те, щоб 22-го лютого кожного року найбільш урочисто відзначати день народження Юрія Вашингтона. Він бо справжній „Батько своєї країни", не тільки її визвольник, засновник і перший президент, але й духовий символ, дороговказ і опікун по всі часи. Ім'я Вашингтона уже в його сучасників, а тим більше у наступних поколінь американського і всіх народів світу, включно з українським, стало синонімом найвищих і найкращих ідеалів: волі й незалежности, того — кажучи за Шевченком — справедливого закону для всіх людей. Вшановування Вашингтона в його день — це не тільки виявлення вдячности за всі ті безмежні добродійства, що цей його справедливий закон приніс цій країні, але рівночасно й завжди поновне приречення, що той закон і ті добродійства оборонятимемо кожним, навіть найвищим коштом, що докладемо всіх зусиль і робитимемо все можливе, щоб на базі того справедливого закону оформлена 16-им президентом ЗДА і Великим Емансипатором Абрагамом Линколном влада народу, через нарід і для народу не тільки не зникла з лиця цієї землі, але щоб вона стала найвищим добродійством для всіх народів, також і тих, що, як український, віками за нею тужать і за неї борються.

Цьогорічний День Вашингтона може стати для нас, американських українців, історичним у зв'язку з подіями і справами, які з цим Днем сходяться.

VII КОНГРЕС АМЕРИКАНСЬКИХ УКРАЇНЦІВ

Саме в День Вашингтона відбуватиметься у названій його іменем столиці VII Конгрес Американських Українців. Про це вже була мова на цьому місці в попередньому числі. Очевидно, що такого роду події є для нашої американсько української спільноти „історичні", хочемо ми того чи ні. Важливе, що кожна така подія переходить в історію в доброму або, скажімо, менше доброму сенсі. Факт, що цей Конгрес відбувається саме в День Вашингтона, зобов'язує його учасників до тим більшої дбайливости, щоб він вписав у нашу історію таку сторінку, що була б гідна того дня, під яким вона буде записана.

65-РІЧЧЯ УКРАЇНСЬКОГО НАРОДНОГО СОЮЗУ

Із цьогорічним Днем Вашингтона сходяться 65-річчя Українського Народного Союзу, що своєю ролею в оформленні і розвитку нашої американсько-української спільноти та своєю працею і вартістю для українців взагалі здобув собі в народі такі почесні окреслення як „Батько-Союз", чи „Українська заморська твердиня". Очевидно, що це не був припадок, що цю найстаршу і найбільшу сьогодні у вільному світі українську організацію засновано 65 років тому саме в День „Батька нашої країни", що саме в цей День, з нагоди установчих зборів Українського, тоді ще Руського Народного Союзу вперше на цій землі піднесено, побіч Вашингтонової „Давньої Слави" — зоряного американського прапора, також синьо-жовтий український, і що також уперше — щонайменше так записано в нашій американсько-українській історії — пролунав на цій землі український національний гимн „Ще не вмерла Україна". Минулих 65 років многогранної праці Українського Народного Союзу — це ціла епопея зусиль, змагань, жертв і пожертв щоб так сталося, щоб Україна не вмерла в катівнях окупантів її землі, а щоб здобула для себе „справедливий закон Вашингтона", щоб жила, розвивалась і процвітала. І знову ж, згадуючи 65-літні роковини Українського Народного Союзу в цей День Вашингтона, згадуючи шанобливо його піонерів-засновників та багатотисячні маси його відданих працівників і членів, ми повинні поновити наше приречення і скріпити нашу рішучість продовжувати та збагачувати новими вартостями це їхнє діло, докласти ще більших зусиль, щоб Україна мала волю на своїй землі і славу в світі.

ПАМ'ЯТНИК ШЕВЧЕНКОВІ У ВАШИНГТОНІ

На іншому місці в цьому числі подана ширша інформація про внесений сенатором Джекобом К. Джевітсом у Конгресі ЗДА законопроєкт, що доззоляв би на побудову в столиці країни пам'ятника Тарасові Шевченкові, „українському співцеві волі, який вже в заранні свого життя визнав Юрія Вашингтона за взірець національного провідника і прославляв його своїм землякам як справжнього героя в їх власних вищих аспіраціях" — як сказано у виясненнях до законопроєкту. Припадок хотів, щоб і ця вістка зійшлася з цьогорічним Днем Вашингтона, безсумнівно, надаючи йому історичного значення для нас.

Але найбільше і справді історичне значення мав би для нас цьогорічний День Вашингтона, якби зв'язані з ним згадані й не згадані події бодай в якійсь мірі причинилися до приспішення того Дня, коли український нарід разом з нами міг би здвигнути величний пам'ятник Юрієві Вашингтонові в Києві, вільній столиці вільної, ні від кого незалежної, самостійної і соборної Української Держави.

МІЖ КАПІТОЛЕМ І БІЛИМ ДОМОМ...

ДИНАМІЧНИЙ КОНҐРЕС

Новому Конгресові ЗДА, що йому на ім'я Вісімдесят Шостий, минув перший із двадцяти чотирьох місяців призначеного йому життя. Тепер уже він неначе виплив на тиху воду: йдуть конгресові будні. Залі Сенату й Палати Репрезентантів уже світять пустими місцями, бо головна праця перенеслась у комісії, підкомісії, кулюари...

Але далеко не такі спокійні були перші дні нового Конґресу. Народжувався він серед болів, тріюмфів і трагедій, а після відкриття зразу ж проявився здоровим криком, ворохобними поривами молодости і навіть намаганням свого роду „пайдократії" — дітовладства. Протягом останніх десятиліть не було такого драматичного народження Конґресу.

Листопадові вибори, самі також драматичні, значно змінили його обличчя. По партійній лінії вони посадили Демократичну партію в сідло, так, як це показувала тенденція популярних сантиментів в останні роки. В 85-му Конґресі сенатські місця були майже порівну розділені між обома партіями — 49 демократів і 47 республіканців, що, при республіканському президентові Сенату, було майже рівновагою. Тепер демократи мають 64 місця в Сенаті проти 34 республіканців. Також у Палаті Репрезентантів перевага демократів зросла з 235 проти 200 до 283 проти 153 у 86-му Конґресі. Новий стейт Аляска віддав усі свої мандати (двох сенаторів і одного репрезентанта) Демократичній партії.

Змінився сильно й особистий склад Конґресу. Його характеризує передусім велике число новаків у обох палатах. В Сенаті, на 34 вибираних цього року, є аж 18 „фрешменів", у Палаті — 82. Це значить — новий дух, нова ініціятива новаків, що не встигли ще впрягтися в партійну конгресову машину, нові погляди, новий підхід. І клопіт для старих конґресових провідників...

Цей Конґрес „відмолодів" також віком, бо коли пересічний вік в обох Палатах 85-го Конґресу був 53.8, то тепер він зійшов до 52.7. Хоч різниця незначна, але вона є виявом певної тенденції. Вона, наприклад, проявилася натиском на сен. Ґріна з Ровд Айленду, якому сповнився 91 рік, щоб він передав пост голови Комісії Закордонних справ молодшому сенаторові. Сен. Ґрін зрезигнував, і тепер сен. Фулбрайт веде цю важливу комісію. У республіканців також пішла хвиля відмолодження аж до їх голови в Палаті. Джо Мартін з Массачусетсу, протягом двадцятьох років республіканський провідник у Палаті, а двічі її спікер, мусів після завзятої боротьби уступити „молодшому", 58-літньому Галлекові з Індіяни. Після такої програної республіканці шукають більш динамічного проводу. Галлек має таку марку, і є він значно „партійніший" чоловік, як Джо Мартін, який часто схилявся до двопартійної лінії в Конґресі. Це була для Мартіна, як сам він сказав розчаровано, перша поразка за 50 років. Але була вона болюча. Здається, що цей „молодий дух" лежить теж в основі так званого „ліберального руху", особливо в Республіканській партії. Він виявив себе і в Сенаті, в боротьбі за місце провідника республіканської меншини, спорожнене Новлендом. Там тільки тактичними ходами вдалося „старій гвардії" обсадити це місце більш консервативним сенатором Дірксеном з Іллиной.

Так ось демократи, вигравши у великому стилі, приходили на відкриття Конґресу певні себе, внутрішньо зґармонізовані, навіть без загрози південного розламу, і не мали ніяких проблем із вибором своїх конґресових провідників. Сен. Гейден з Арізони став знову „президентом про темпоре" в заступстві Ніксона, Линкон Джансон з Тексасу знову веде демократичну більшість у Сенаті, а Сем Рейбирн з Тексасу знову нудитиметься на кріслі спікера Палати Репрезентантів. Без труднощів призначили вони голів Комісій і підкомісій із членів своєї партії, як пристало переможцям. Та й заміна сен. Ґріна сен. Фулбрайтом не натрапила ні на які труднощі. Зате республіканці дістали зовсім новий конґресовий провід: сен. Дірксена за провідника меншини в Сенаті, сен. Кюхеля з Каліфорнії за свого сенатського „підганяча" (віпа), а Галлека за провідника меншини в Палаті.

Старт цього Конґресу був надзвичайно жвавий: в одній Палаті Репрезентантів внесено першого таки дня 1,983 законопроєкти, що становить новий рекорд. Сенат відразу, і сказати б за традицією, пірнув у боротьбу за „філібастер", право говорити без обмеження часу. Внесок на обмеження був, практично кажучи, „заговорений" на смерть, і тільки тактичному хистові сен. Джансона вдалося досягнути незначного компромісу. Потім вислухав Конґрес послання Президента Про Стан Унії, прийняв до відома інші його законодатні проєкти, і почав діяти. Почав творити історію... Бо справді, вимоги часу — від опанування міжзоряних просторів, через холодну війну і поготівля до гарячої, через делікатну грошову й бюджетову проблему, аж до вічно актуальних „громадянських прав" і недовершеної ще десеґреґації у школах — все це справи, вирішення яких — таке чи інше — буде „історичним". До того, неначе тінь, зависла над великими проблемами мрія обох партій і не одного кандидата — про вибори 1960-го року.

Переможна партія знає, що виграла вона не числом своїх постійних членів, а довір'ям безпартійної маси; знає, що коли заведе це довір'я протягом найближчих двох років, то не здобути їй Білого Дому в 1960-му році. Знає і Республіканська партія, і напевно робитиме все, щоб це довір'я мас до демократів захитати і здобути собі. Бо тільки в цьому її надія на 1960-й рік. То ж нема сумніву, що змагання обох партій за якнайкращий „рекорд" у 86-му Конґресі буде завзяте. Біля своїх партій стоятиме новий Конґрес: відновлений, „відмолоджений", злібералізований, а то й ворохобний.

І ця синтеза великих вимог часу на зовнішньому і внутрішньому полі, партійні перспективи на здобуття Білого Дому в 1960-му році і особистий склад Сенату й Палати Репрезентантів дають підстави сподіватися, що буде це справді динамічний Конґрес.

ПЕРЕГОНИ У ЗБРОЄННІ

У загальному переконанні нещастям нинішнього світу є перегони у зброснні комуністичного бльоку, з одного боку, і вільного світу — з другого. Провід у цих двох частинах світу зберігають Совєтський Союз і З'єдинені Держави а тому й ситуація у ділянці збросння стоїть під знаком військових бюджетів СССР і ЗДА. Нема ніякого сумніву, що „тон" надають Совєти. Адже в 1945 році ЗДА перевели тотальну демобілізацію, а поворот до збросння почався у 1947/48 році в реакції на похід совєтського імперіялізму в Середній Европі. І по нинішній день поштовхом до видаткування на оборону в ЗДА є совєтське збросння.

Теперішнє переслухування на конґресових комісіях виявило вже недвозначно, що проблема оборони З'єдинених Держав стоїть у безпосередньому зв'язку з станом збройних сил Совєтського Союзу, його стратегічним плянуванням і його агресивною політикою, наставленою на остаточну ціль — опанування всього світу. Дискусії на згаданих Комісіях Сенату й Палати Репрезентантів обертаються довкола двох концепцій: секретар оборони Ніл МекЕлрой, як головний речник уряду, обороняє тезу, що ЗДА не можуть у своєму плянуванні оборони, чи, точніше, у своїх видатках на збройні сили переганятись з СССР „голова за голову", себто щодо кожного роду зброї і в кожній категорії збройних сил. Президент Айзенгавер, високий фахівець військової справи, голова шефів об'єднаного штабу генерал Натан Твайнінг і шефи штабів війська, фльоти та летунства одностайно стверджували, що нинішня збройна сила ЗДА достатня для того, щоб не тільки оборонитись проти совєтської атаки, але й завдати Совєтам нищівних відплатних ударів. Однак вони не змогли розвіяти сумніви конґресових критиків, що Совєти, які тепер переницюють Америку кількісно суходільною армією, підводними човнами і, мабуть, далекосяжними ракетами, можуть, в ході дальших перегонів у збросинні, загрозити нинішньому балянсові сил через значне покращання якости своєї зброї та швидший від американського темп продукції різних родів зброї.

Маючи на увазі таку невтішну можливість, позиція в Конґресі вказує на потребу побільшення видатків на оборону. Адміністрація передбачає їх у бюджеті наступного року на висоту 40.945,000,000 дол., що становить більше як половину цілого бюджету, обрахованого на 77,030,000,000 дол. Президент є проти побільшування видатків на оборону з уваги на брак покриття їх, а противиться бюджетовому дефіцитові з уваги на велику державну заборгованість і ту безупинну „шрубу" платень і цін, яка знецінює валюту і безпосередньо загрожує інфляцією. Проте, і Президент і МекЕлрой заперечують, начебто зголошений оборонний бюджет був „економічним", себто зложеним під кутом бюджетової рівноваги, а не оборонних потреб країни. Згадані конґресові переслухання і зізнання та жвава пресова дискусія обертаються довкола питань совєтських і американських збройних сил на нинішній день і в найближчих двох-трьох роках. Розбіжність думок між представниками уряду та демократичної опозиції можна схарактеризувати, як розбіжність між оптимістами і песимістами. Представники окремих родів зброї, хоч льояльні супроти Президента, секретаря оборони і голови об'єднаних шефів штабу, все ж тут і там висловлюють переконання в необхідності такого то нового зусилля в ділянці збросння, себто такого то видатку, що вони його вимагали, але зустрілися з відмовою, власне з мотивів не військової доцільности, а — ощадности. Стосується це як ракет, особливо дослідів над антиракетною ракетою — найболючішою проблемою оборони, — так і бодай збереження теперішнього числа 15-х піхотних дивізій, а не зменшування їх до 14-х, — приспішення продукції атомових підводних човнів (всіх підводних човнів має Америка лише 120 проти 430 совєтських), продовжування будови літаконосців і суперсонічних бомбардувальників і т. д.

Оборонці предложеного військового бюджету вказують на неможливість переводити паралелю з Совєтським Союзом хоч би тому, що всі твердження про збройні сили СССР і давні та теперішні видатки на військові цілі в СССР — гіпотетичні. Відомо ж, що Совєти оприлюднюють лише невелику частину правди про свій військовий бюджет і стан своїх збройних сил. Совєтська семирічка, затверджена недавнім 21-им з'їздом компартії СССР у Москві, передбачає на військові цілі (в перерахуванні на доляри) 24,025,000,000, що становить 15-30% загальної продукції СССР. Але, відомо, большевики більшість видатків на військові цілі засекречують під різними іншими бюджетовими позиціями. Тому видаткування Америкою тільки 11% її загальної національної продукції — це дуже мала цифра. Але, з другого боку, совєтські чванькуваті заяви про військову потугу СССР виявляються раз-у-раз невірними, суто пропагандивними. Ось, напр., Хрущов твердив у своїй великій промові на згаданому большевицькому збіговищі в Москві 27 січня ц. р., що Совєти продукують „серійно" далекосяжні ракети, які можуть поцілювати „точно в кожне місце на земній кулі". Фахівці заперечують цю заяву в обидвох точках: поперше, за докладними звітами західніх розвідок, Совєти, як і Америка, щойно за яких чотири-п'ять місяців матимуть перші міжконтинентальні ракети, готові до бойового вжитку; а далі, при засягу ракет на 6,000 миль (9,000 клм.) не можна говорити про „точність прицілу".

Представники американського уряду піддають взагалі під сумнів, що совєтські ракети з атомовими стрільнами могли б спаралізувати військові, комунікаційні й промислові можливості ЗДА у першому несподіваному наскоку. Американський уряд вказує натомість на летунство ЗДА, на літаконосці, підводні атомові човни, здібні вистрелювати атомові ракети, на заморські бази, на збройні сили союзників та на щораз кращий поступ у продукуванні ракет. Конґресові критики хочуть якнайпевнішої і подуманої на якнайдовший час асекурації проти загрози совєтської атаки. Американські маси, які не люблять мілітаризму і хочуть миру, розуміють, що ЗДА мусять бути найпершою в світі збройною потугою, і тому готові на найбільші жертви для оборонних цілей країни. Отож в усьому теперішньому спорі, що відбувається на терені Конґресу і в пресі, йде не за принцип, а за найкращий спосіб реалізування його. Слава Богу, нема ще в Америці ні численних, ні впливових пацифістів, які були б сліпі на совєтську збройну потугу і не бачили в ній смертельної загрози для Америки та всього вільного світу.

ЛЬОТЕРІЯ, ПАРФУМИ І — ЦІНИ

У днях 20-24 грудня м. р. відбувся в місті Сталіно „тираж виграшів" у 2-ій грошово-речовій льотерії Української ССР. Ця льотерія була випущена 30-ма окремими групами по 10 мільйонів рублів, отже на загальну суму 300 мільйонів рублів. Один льотерійний квиток коштував п'ять рублів. Висліди цього тиражу виграшів опубліковано щойно по двох тижнях в додатку до газети „Радянська Україна" з 4 січня ц. р.

В цьому тиражі розіграно, чи пак вильосувано 4,121,100 речових і 78,000 грошових виграшів на загальну суму 120 млн. рублів. Фактично на всій цій 2-ій льотерії совєтська держава стягнула з населення самої тільки підсовєтської України 180 мільйонів рублів чистого зиску, який без ніякого сумніву є куди вищий, коли взяти до уваги факт, що вильосувані речі оцінено не за продукційною, а за продажною ціною. Беручи цілком реально, Совєти з допомогою цієї льотерії стягнули з людей в Українській ССР добрих 250,000,000 рублів. Взаміну за це „щасливе" підсовєтське населення одержало якусь там кількість виграшів, поміж якими найменшу, але „найповажнішу" позицію становили 30 автомашин марки „Волга М-21", оцінених кожна по 40,000 рублів, і 30 автомашин марки „Москвич 407", оцінених по 25,000 рублів. Але головна кількість виграшів, яких 85 процентів, припала на парфумові вироби, чи як їх визначається в офіційній таблиці виграшів з-московська „парфюмерні товари". Можна уявити собі досаду власників льотерійних квитків, що виграли флякон парфуми номінальної вартости 20 рублів. А такими „парфюмерними" виграшами мусіло задовольнитися, як виходить з опублікованої таблиці, понад 3,500,000 осіб.

Але не самий факт переведеної льотерії і не совєтська спекуляція з непопитними в „широких масах" парфумами привертає увагу в цілій цій афері. Куди цікавіші реальні совєтські ціни на різні товари щоденного вжитку, подані в офіційній таблиці виграшів цієї льотерії, бо ці ціни показують, з одного боку, в яких важких умовах живуть підсовєтські люди, а з другого — промовисто свідчать про ту страшну дорожнечу, що панує в Совєтському Союзі.

Починаючи від речі, що є найпоширенішою серед населення кожної країни, значить від годинника, в льотерійній таблиці зустрічаємо годинники такого визначення й ціни (всі назви в їх офіційнім звучанні, так, як вони надруковані в „Радянській Україні"): чоловічий наручний годинник „Победа" 32-ЧН або „Звезда" — 342 рублі, такий же годинник „Кировский" 40-ЧН — 420 рублі і такий же „Родина" 41-ЧН з автоматичним підзаводом — 550 рублів. Жіночий наручний годинник „Заря" коштує 500 рублів. Найвище оцінений чоловічий наручний годинник „Москва" 51-ЧН в золотому корпусі, бо аж на 1,300 рублів. (За подібні наручні годинники, хоч і кращої якости, платиться в ЗДА від 15 до 40 долярів, а золотий наручний годинник однієї з кращих марок можна дістати за 90, а то й 80 долярів). Будильники 84-Б, 33-Б по 55 рублів.

Подібна справа з фотоапаратами. Совєтська „Сіена-2", фотоапарат, що його можна дістати в ЗДА за кілька чи щонайбільше кільканадцять долярів, коштує 180 рублів. Уже трохи кращий „Зоркий-1с" — 700 рублів, а „Киев-3а, що мав би бути третьосортною совєтською „Ляйкою", оцінений на 2,200 рублів, значить за офіційним курсом — на 550 долярів.

Надзвичайно дорогі всі засоби льокомоції — ровери (велосипеди), мотоцикли й авта. За велосипед дорожній чоловічий В-110 треба заплатити 685.50 рублів, за такий же жіночий з ручною гальмою — 707 рублів. Моторолер „Вятка-150" коштує 3,900 рублів, а мотоцикл М-72 Н/1 — аж 8,800 рублів, значить за офіційним курсом (4 рублі за доляра) 2,200 долярів. Тричі дорожча за мотоцикл автомашина „Москвич 407", яка своїм виглядом нагадує німецький „фольксваґен" і ціну якої встановлено на 25,000 рублів. Друга з черги автомашина, що її могли виграти 30 щасливих посідачів квитка ч. 094 всіх 30 груп льотерії — це особове авто „Волга" М-21, оцінене на 40,000 рублів, значить за офіційним курсом воно мало б коштувати десять тисяч долярів. Такі ж дорогі і човни (дерев'яні) і човнові мотори. Дерев'яний човен („шлюпка ПШ-1") коштує 1565 рублів, а за човновий мотор „ЗИФ-5" треба заплатити 1,240 рублів і за такий же мотор „Москва" — 2,500 рублів (625 долярів!).

Якщо йде про такі речі, як швацькі машини, патефони, телевізори, холодильні, пральні, килими тощо, то їх ціни знову ж таки на висоті, майже неприступній для підсовєтських робітників і колгоспників. Звичайна швацька машина з „ручним приводом" коштує 583 рублі, така ж машина з „ножним приводом — 875 рублів, а електрична марки „Харьков" М-4" — 900 рублів. Радіопатефони або т. зв. радіоли оцінені на 495 і 1100 рублів. Холодильню (малу) марки „Украина-70" можна купити за 850 рублів, але вже трохи краща, подібна до стандартних американських, „Днепр" (ДХ-2м) коштує 2,000 рублів, значить за офіційним курсом 500 долярів. Пральна електрична машина оцінена на 750 рублів. Телевізійні апарати марки „Старт" (з невеликим екраном) коштують по 1,950 рублів. За килими звичайного фабричного виробу треба платити 1,275 рублів (килим 1.7x2.5 м. арт. 2,000) або й

(Закінчення на стор. 4)

РІДНА МАТИ МОЯ...

Рідна мати моя,
ти ночей не доспала
І водила мене
у поля край села,
І в дорогу далеку
ти мене на зорі
проводжала.
І рушник вишиваний
на щастя, на долю
дала.

Хай на ньому цвіте
росяниста доріжка,
І зелені луги,
й солов'їні гаї,
І твоя незрадлива,
материнська ласкава
усмішка,
І засмучені очі,
хороші, блакитні твої.

Я візьму той рушник,
простелю, наче долю,
В тихім шелесті трав,
в щебетанні дібров,
І на тім рушникові
оживе все знайоме
до болю:
І дитинство й розлука,
й твоя материнська
любов.

А. МАЛИШКО

М. Мінський

З БАНДУРОЮ ПО ЕВРОПІ

(Жовтень-грудень 1958 року)

(6)

Треба згадати ще про прийняття в Мюнхені, яке влаштувала для Капелі УНРада.

Присутні були деякі баварські міністри і інші гості, одначе не всім це прийняття прислужилося. Групу „Орлик" запрошено на окрему вечерю: тут виразно окреслились партійні впливи. Для мене особисто це було цілком зрозуміле явище. Але в европейському турне не слід таких речей виносити назверх і демонструвати їх прилюдно. Адже була Капеля з Гетьманом, з Мельником, з Бандерою і з УНРадою. Була і є для всіх українців, які прагнуть бачити Батьківщину вільною. Тому вносити будь-яку партійщину в Капелю — абсурд. Для неї партія — це Україна.

За Мюнхеном ішли такі міста: Штуттгарт, Мангайм, Дюссельдорф, Вірзен, Франкфурт, Гайдельберг, Карльсруге, Кельн, Гільдесгайм, Вупперталь, Фельберт, Ессен — 12 концертів. Пізніше відбулося ще шість: в Гамбургу, Любеку, Кілі, Ганновері, Бремені, Білефельді.

Починаючи від Штуттгарту, зазнавали ми матеріяльного неуспіху. Це не означає, що залі були порожні. Може лише в Карльсруге була менше за всіх заповнена, а в усіх інших містах на три чверті. Але для нашого турне, зв'язаного з великими видатками, лише „аншляг" міг вирівняти балянс.

Їздили ми по Німеччині й далі по інших країнах автобусом з причепом, при чому на автобусі було написано „Берлін" (очевидно, назва фірми), а над тим на білому тлі: „Українські бандуристи і танцювальна група „Орлик". Це не раз вводило німців у блуд, бо вони не знали, що думати: чи зі Сходу ті українці, чи з Заходу?

Звичайно, преса подавала про нас докладно, що ми емігранти, теперішні мешканці Америки, одначе в багатьох випадках нас трактовано як російський або український хор з Росії.

Не треба цьому дивуватись — протягом десятків років німці виховувались на російських хорах. Наприклад, хор Жарова співає там з часів першої еміграції, і добре прислужився російським намірам і плянам. А подібних хорів там досить: донський, уральський, чорноморський, омський (з-під совєтів) та інші, які часто відбувають свої гастролі по Европі.

Останнім часом багато чого змінилося на користь української справи і тому наше турне було дуже вчасне. Слово „Україна" для багатьох чужинців є лише певним географічним поняттям, і треба признати, що в Америці знають про Україну куди більше, ніж в Европі. Через те роботи для нас було багато.

Із вражень, вивезених з Німеччини, треба підкреслити одно — майже всі залі, де ми співали, були новозбудовані. Немає слів, щоб розказати про красу нових театрів. Це чудо новітньої архітектури і техніки. І так у всьому німці пішли вперед. Недарма Німеччину називають „Америкою в Европі".

Найважливішим завданням у нашому турне було — здобути моральний успіх. Цей успіх був за нами. Німеччину ми здобули. Ніхто інший як німецька преса, поставила нашу Капелю на висоту, з якої всі російські хори полетіли.

Якщо німецький нарід, а радше вулиця — маса, ще шаліє, слухаючи „донських козаків", то німецька критика вже давно відмовилася писати поважні рецензії на виступи того хору, називаючи його концерти просто цирком.

Ми здобули успіх, якому немає ціни. Ніхто інший, як німці, можуть через нашу пісню сформувати европейську опінію про Україну. В цьому величезна сила нашої справи, в цьому є заслуга Капелі.

Напівпорожні залі — це дрібниця в порівнянні з тим, що на ранок по концертах сотні тисяч німців читали в рецензіях про українську пісню, про наші голоси, про чудовий інструмент-бандуру, про прекрасні строї з козацької доби, про натуральні народні танці, про живе народне мистецтво, яке походить з України.

І це сьогодні пишуть німці — вчорашні наші вороги.

Наведу слова з деяких рецензій:

Кельн: „Краще, ніж донські козаки..."

Ессен: „...З прекрасними голосами, милозвучний, дисциплінований хор співав з романтичним виразом. Українці, безсумнівно, мусіли через виступ бандуристів знайти багато друзів..."

Бремен: „...Бандуристи приносять щось нове, навіть знавцеві музики із Сходу. Музикантам вдається майстерно показати різницю між східньою меляхолією і діонісійською веселістю. Ніде не впадають в сантиментальність і не вдаряють в штучність. Хор диспонує кантиленою, яка у багатьох солістах досягає італійського взірця..."

Гамбург: „...Хор бандуристів ні в чому не уступає іншим ансамблям з великим ім'ям. Це є сила народної творчости, пов'язана з національними традиціями українців..."

Любек: „...Вони співають, грають і танцюють на звичайні людські теми: природа, любов, смерть..."

Карльсруге. „...Незаслужена доля спіткала хор бандуристів. Співаки заслужили на краще. Концерт був чудовий з кожного погляду. Ця байдужність публіки Карльсруге тим більше незрозуміла, коли взяти під увагу традиційний успіх „донських козаків". Очевидно, тутешня публіка реагує на відоме ім'я..."

З ЖИТТЯ ГРОМАД І ОРГАНІЗАЦІЙ

Ютика, Н. Й.

Свято 22-го Січня

Заходом місцевого Відділу УККА відбулося 1-го лютого ц. р. в Ютиці Свято Самостійности й Соборности українських земель. Академію відкрив культ.-освітній референт УККА, п. І. Смолій, відомий письменник, що вложив багато праці в її підготову. Проф. І. Василик прочитав змістовну доповідь про значення проголошення самостійности й соборности України, — цих двох найважливіших дат у новітній нашій історії. Вони були завершенням усіх наших змагань, що спиралися на власні сили народу. Три пластуни Т. Боднарчук, Ю. Савицький і Н. Томич зі зрозумінням і з патосом виконали збірну деклямацію Юрія Клена „Молитва", яка залишила помітне враження. Пані Л. Волянська відспівала ліричним сопраном настроєву пісню „Нагадай бандуро" при фортепіяновім супроводі мгра З. Савицького. Жіноче тріо — пані Л. Волянська, Р. Гарбовська і З. Луценко — виконало „Баркаролю" Людкевича при форт. супроводі п. З. Савицького. Сумівка п-на М. Коханець з чуттям віддеклямувала патріотичну поему Л. Українки „Чи довго ще, о Господи". Спогад очевидця, старшини Січових Стрільців, про Свято проголошення Соборности України на Софійському Майдані в Києві прочитав п. В. Вігун. Дві пластунки Лілея й Богданна Волянські, відспівали з чуттям пісню „Зелений гай" і бадьорий марш „Гей, нумо хлопці до зброї". Публіка завжди радо слухає їхніх милих голосів. З черги п-ні І. Запаринюк, дружина заслуженого діяча УНС, продеклямувала з експресією поему О. Колессі „Україні".

Жіночий квартет — пані Л. Волянська, Р. Гарбовська, З. Луценко і В. Різванюк, при форт. супроводі проф. О. Кокодинської — відспівав удатно народну пісню „Повій вітре" і дві пісні К. Стеценка „Вечірня пісня" та „Сонце низенько", що їх аранжував на жіночий квартет проф. О. Плешкевич. Цей жіночий квартет, під музичним керівництвом проф. О. Кокодинської, має за собою вже низку вдалих виступів в Ютиці і Сиракюзах. Співом національного гимну закінчено це Свято. В його підготову багато праці вложили його головний організатор п. І. Смолій, проф. О. Кокодинська як музичний керівник, пані учительки місцевої української школи, п. Войтович, що подбав про відповідні декорації сцени, та інші члени управи Відділу УККА.

З невідомих причин ці зусилля місцевого активу не були належно оцінені ютицькими українцями, бо із загального числа біля 1,000 українців, на академію прийшло — 70 осіб.

Та Святочна Академія виявила наглядно, що в Ютиці є активні українські сили, що ведуть наполегливу працю. Нова Управа Відділу УККА, під енергійним проводом д-ра О. Волянського, опрацювала плян переведення „Мазепинського Року" в 1959 р. і вже йде до нього підготова. Місцевий Відділ Союзу Українок Америки під проводом діяльної голови пані М. Когутяк, що має за собою низку вдалих імпрез, підготовляє Свято Героїнь. Клюб Української Молоді, Пласт і СУМА працюють над національним вихованням своїх членів і підготовляють свої чергові імпрези. Вкінці треба відмітити як дуже радісний факт, що серед української молоді в Ютиці є багато многонадійних сил, яким треба допомагати виявити себе у прилюдних виступах.

І. Д.

Смитмилл, Па.

Свято Дня Незалежности

25-го січня ц. р. в українській православній церкві св. Володимира відправлено по Службі Божій молебень на інтенцію України і українського народу з нагоди роковин проголошення Української Незалежности 22 січня 1918 року у Києві, столиці України. В 2-ій годині по полудні відбулось святкування. Діти відспівали американський гимн, а Петро Василько говорив про „День Незалежности" англійською мовою. Головну промову українською мовою мав о. протопресвітер О. Іванюк. В цій промові представив отець присутнім 1918 рік в Україні, опісля говорив про злуку українських земель та читав 4-ий Універсал УНР. По рефераті зібрана громада відспівала „Ще не вмерла Україна" і на тому закінчено свято.

Свято в Роковини Крут

По Службі Божій у церкві св. Володимира відбулася Панахида з відповідним словом о. пароха. Того самого дня у годині 2-ій по полудні в Українському Клюбі відбулось скромне „Свято героїв під Крутами". Студент Генчо Роберт говорив про героїв англійською мовою, а по українськи говорив Митрофорний протопресвітер о. О. Іванюк про „Бій під Крутами". Всі присутні відспівали опісля „Не пора".

Н. Н.

Гемпстед, Н. Й.

„День Незалежности"

Як минулого так і цього року заходом місцевого Відділу УККА з нагоди роковин відновлення Незалежности й Соборности України — день 22 січня 1959 р. був проголошений у місті Гемпстеді „Українським Днем".

На передодні цього дня — тобто 20-го січня українська делеґація на чолі з головою Свята 22-го Січня п. Ю. Дрансом та членами Управи Відділу УККА пп. А. Копистянським і М. Курчаком разом з групою громадян в числі коло 30 осіб у проводі зі своїми оо. парохами о. В. Паскою від української католицької парохії то о. А. Кропильницьким від української православної парохії явилися в Управі міста Гемпстеду, де двоє дітей в українських народних строях Донна Дранс і Юрій Захарія передали український національний прапор президентові міської Управи п. Едвардові П. Ларкінові. Передача відбулася на звичайному тижневому засіданні Міської Управи в приявності всіх її членів та кореспондентів англомовної преси Гемпстеду й округи. При тій нагоді п. Дранс виголосив коротку промову, на яку п. Ларкін відповів і зложив від себе, від Управи й від усього населення міста прихильну заяву, повну піддержки й симпатій для українських визвольних змагань та відчитав підписану ним проклямацію про проголошення 22-го Січня 1959 р. „Українським Днем" у м. Гемпстеді.

З тієї нагоди появилися прихильні згадки - дописи разом із знимками в місцевій і окружній англомовній пресі „Нюс - Дей", „Лонг - Айленд Пресс", „Садей - Нюс", „Медовбрук Сан".

В неділю, 25-го січня 1959. заходом того ж Відділу УККА відбулася Академія присвячена тим великим роковинам. Її почали співом американського гимну злучені хори української католицької церкви під проводом п. Ст. Марусевича і української православної церкви під проводом п. Ю. Ґураля.

Коротке вступне слово англійською мовою виголосив п. Ю. В. Дранс, а п. М. Курчак відчитав звернення УККА до українського громадянства в Америці з нагоди святкувань ювілеїв 22-го Січня. Цікаву доповідь виголосив представник Централі УККА ред. Вол. Душник. На дальшу програму складались пісні, виконувані напереміну обома хорами та дві деклямації учеників М. Ільницького та М. Пищимухи. Академію закінчено співом українського національного гимну у виконанні обох хорів.

М. Курчак

Віндсор, Онт., Канада

Свято Державности і Соборности України

Комітет Українців Канади, Відділ у Віндзорі, Онт., святочно відзначив 41-ші роковини Державної Незалежности України 22-го Січня 1918 року і 40-ві — Злуки усіх Земель — 22-го Січня 1919 р. Святочна Академія відбулася в неділю, 1-го грудня 1959, в залі Товариства „Просвіта", при участі понад 250 присутніх м. Віндзору та околиць.

Напередодні Академії Управа Відділу КУК видала до громадянства відозву, зміст якої пригадував українцям ті славні події з 1918 і 1919 років.

Перед розпочаттям програми Академії, пані Галя Фенкан відіграла на фортепіяні „О Канадо!", що присутні вислухали стоячи. Відкриваючи святочні сходини, голова Відділу КУК п. М. Чаборик коротко пояснив значення Актів Державности і Самостійности України, а дальше ведення програми передав пані Ірині Зеленій, голові Жіночої Секції Відд. КУК. IV-ий Універсал УЦРади і Акт Соборности добре відчитав п. С. Корбан, заступник голови Відділу КУК. Святочний реферат виголосив о. прот. Ф. Керніцький, парох греко-православної церкви у Віндзорі. Прелеґент незвичайно влучно нав'язав формування української держави від княжих часів, аж до її повного завершення в днях 22-го Січня 1918 - 1919 нашої доби...

Про значення і діяльність КУК ширше говорив п. Б. Зелений, пригадавши присутнім, що з ініціятиви Централі КУК має внедовзі постати у Вінніпезі, Ман., величавий пам'ятник Тараса Шевченка, на який між українським громадянством проводиться збірка фондів. Фортепіянове сольо виконала пані Галя Фенкан.

Зокрема треба відмітити участь в Академії славного Метропол. Хору „Трембіта", під проводом проф. К. Цепенди, (перший раз на Канадійській Землі), в числі 50 осіб, з Дітройту, ЗДА. Хор цей виконав такі пісні: Слава Геройям — Ф. Сметана; Широкий Луг — Котко; Наш Рідний Край — В. Третяк; Марш Дивізії — Гнатишин. Хором диригував п. Ів. Капустій, при фортепіяні, була пані Лідія Соя. Кожний виступ і кожна виконана точка хору Трембіта покривалися оваційними оплесками вдячного громадянства. Хор „Трембіта" був окрасою Академії і причинився до звеличення Свята.

На закінчення Академії п. Ірина Зелена, в імені Управи Відділу КУК, подякувала хористам, диригентові п. І. Капустієві і пані Сої й усім тим, які причинилися до успішного переведення Академії, а також громадянству, що так чисельно взяло участь, не зважаючи на несприятливу погоду.

Відспіванням „Ще не вмерла Україна" і „Боже, щасти Королевій" закінчено святочні сходини.

Я. Христич

Шикаґо, Ілл.

Українське Різдво на сцені

8-го лютого ц. р. заходами мистецьких гуртків Юного СУМА ім. полк. Ів. Богуна в Шикаго - Середній Південь, поставлено на сцені в залі Пресвятої Богородиці „Українське Різдво", яке складалося з колядок, сценки, українських народніх танків, рецитацій і деклямацій.

„Українське Різдво" приготовили пп. проф. Ом. Плешкевич — хор, проф. Ю. Сидорович і п. Т. Чурма — сценка, рецитація і деклямація, п. Васьків — українські народні танки, п-а Маланчук і п. Бардахівський — музичний супровід, п. Куць — сценічне оформлення.

Виступ хору Юного СУМА з колядками й щедрівками зробив гарне враження на присутніх та створив різдвяну атмосферу, переносячи думками старших громадян до рідного краю, а молоді показуючи красу української коляди. Можна було завважати навіть сльози на очах батьків, які подивляли нашу, вже поза межами України народжену, молодь за таке гарне виконання наших традиційних колядок і щедрівок.

Сценка „Різдво" з традиційною козою і медведем не раз допроваджувала публіку до гумору. В сценку було вплетено також боротьбу УПА. На закінчення виступили танцюристи в гарних гуцульських і полтавських народніх строях, які виконали бездоганно кілька народних танків.

Окремі точки програми заповідали молоденькі сумівки, які уживали гарної літературної мови, за що треба поякувати учителям Українознавчої школи, які посвячують так багато часу для навчання дітей та вдержання їх при своїй традиції. Цю школу оплачують самі батьки й окремі установи, як Українська Федеральна Кооператива „Самопоміч", споживча кооператива „Самодопомога", УНС св. Петра і Павла Шикаго - Південь та український контрактор С. Заброцький. Треба вірити, що остання імпреза заохотить і інших батьків віддати своїх дітей до молодечих організацій і українознавчої школи, чим зроблять велику прислугу своїм власним дітям і нашому народові. Управи ЮСУМА і Українознавчої Школи напевно доложать усіх зусиль для ще більшого піднесення якости творчої і корисної праці серед молоді.

П. Х.

Українська Хроніка

● **Дарія Гординська-Каранович**, відома українська піяністка, одержала запрошення виступити з концертами в різних американських каледжах й університетах. Перший її концерт, присвячений німецькій музиці, відбудеться в середу дня 25-го лютого ц. р., о год. 7-ій веч. в Блер Академії у Блерстави, Ню Джерзі. В програмі концерту твори Брамса, Шуберта і Шумана.

● **Видатні американські телевізійні артисти Бетсі Палмер** (виступає в програмі „Я дізналася про секрет") і **Джордж Монтґомері**, з телевізійної програми „Симаррон Сити", мали б бути українського походження. Заяву про те, що його батьки були українського походження із прізвищем Лец, склав Монтґомері під час одного із своїх останніх виступів.

Д-Р ЛІББІ ЗРЕЗИГНУВАВ ІЗ ЧЛЕНСТВА В АТОМОВІЙ КОМІСІЇ

Вашинґтон. — 18-го лютого д-р Віллард Френк Ліббі зрезиґнував із членства в Комісії Атомової Енерґії, заявляючи, що зробив це тому, що „хоче залишитися науковцем, і тому мусить вернутися до навчання і до продовжування наукових дослідів". Д-р Ліббі має 50 років і має працювати в Каліфорнійському університеті в Лос Анджелесі. В Комісії Атомової Енерґії він працював від 1954 року, прийшовши до Вашинґтону з Шикаґовського університету. Він був проти того, щоб припинити пробні атомові вибухи з огляду на їхню радіяцію.

ПАПА ПРОТИ СОЦІЯЛЬНОЇ НЕСПРАВЕДЛИВОСТИ

РИМ. — Папа Іван XXIII виступив різко проти різних проявів соціяльної несправедливости. Він назвав „скандальними" відносини, в яких існують великі контрасти між багатіями і бідними, між тими, що „мають" і тими, що „потребують". Його промова була призначена для Люрду, де 100 років тому бідна селянська дівчина мала видіння Богородиці. Папа з признанням підкреслив вартість французьких т. зв. робітничих духовників та закликав до соціяльних реформ.

● **11-річний Джеймс Белл** рішив закінчити самогубством і викинувся із 17-го поверху в Ню Йорку з висоти 204 стіп. На щастя, він упав на м'яку землю порослу травою, і збувся внутрішніми ушкодженнями. Причина самогубства: мати вилаяла Джеймса за те, що вкрав у неї 25 центів, щоб купити собі сушеної картоплі.

● **Данський дипломат** Ельнаро Блехінберг, торговельний радник данської амбасади в Західній Німеччині, признався на суді в Копенгазі, що діяв як шпигун на користь Совєтів. Вироку в його справі ще не прийнято.

● **Секретар рільництва Езра Тефт Бенсон** заявив на прийнятті в Ню Йорку, що американці повинні збільшити споживання молока на 9%, бо це дасть їх організмам більше вапна, а урядові допоможе позбутися запасів молочних продуктів.

З наших буднів

У ЯСНІЙ СТОЛИЦІ...

Що наша політика підтягається поволі до рівня світової, то це факт. А для прикладу: американський Конґрес засідає у Вашинґтоні, і наш, 7-ий Конґрес, радитиме у цій ясній столиці. В американському Конґресі моляться за Україну, а ми, на нашому Конґресі, ясна річ, помолимось і за Америку...

Бачите, як то спільні американсько - українські інтереси затіснюються, зазублюються?.. Покищо ця спільність інтересів проявляється в молитовній плятформі, але ж молитва, каже народна мудрість, ломить залізо, тож маймо надію в Бозі, що переломить і байдужність можних світу цього до нашої справи.

В цьому Конґресі я, на жаль, не візьму активної участи: товариство, яке я мав би репрезентувати, таке бідне, що може оплатити мені кошти подорожі найдалі до Филаделфії і назад. А до Вашинґтону не може. Все ж таки, всі мої симпатії, глибоке співчуття і синівська відданість будуть по боці цього нашого Парляменту, бо я чоловік здисциплінований, і завжди шанував народну власть, навіть таборову раду.

А то не така легка справа — визнавати й респектувати такий свій парлямент, в якому я, чи моя партія, не є „рівніші над рівними", як писав автор „Колгоспу тварин". Бо хоч ми, безумовно, політично мужніємо, дозріваємо, але демократію і парляментаризм розуміємо ще на свій, таборовий, я сказав би спосіб.

Недавно я був на з'їзді однієї нашої організації, на якому обговорюванo, між іншим, і справу Конґресу. Ось встає делеґат міста В. і каже:

— Ми не думаємо висилати на Конґрес своїх представників. Який взагалі є сенс для нас — підтримувати УКК? Вони не ведуть нашої політики, а часто йдуть проти нас.

Тоді встає делеґат міста Б. і питає:

— Вибачте, що значить „вони"? Конґресовий Комітет — не „вони", а ми всі. Адже ми маємо там своїх людей, і в Екзекутиві, і в Політичній Раді. А в нашому місті місцевий Відділ УКК є наш!

— В тому то біда, — відповідає делеґат міста В., — що ваш Відділ УКК є наш, а наш — не наш!

...Отож, в цьому й біда, що дехто з нас трактує свій Парлямент, як тую (вибачте за порівняння) граючу шафу в національній барі: раз я кинув туди свого „кводра", то шафа мусить грати таку мелодію, яку я люблю, дармащо ця мелодія може когось по кишках пороти. Бо хтось, наприклад, любить слухати „вуґі-буґі", а хтось „Бодай ся когут знудив" чи „Реве та стогне".

Не дай того, Боже, щоб УКК став чиєюсь граючою шафою чи катаринкою! Його історичне завдання — бути зіграним, зіспіваним хором усіх наших добрих голосів у цій вільній країні. Те, що він має двох диригентів — голову і президента... а ось Капеля Бандуристів теж має Божика і Китастого, і дуже добре на цьому виходить, бо як один змучиться диригувати, то другий його заступає.

Часто критикуємо американців за їх помилки в політиці; що ми, мовляв, якби були на їхньому місці, то покермували б світовим кораблем багато краще. Якщо хочемо, щоб світ повірив нам, покажім йому, що ми здатні кермувати своїм власним еміґраційним корабликом, якому на ім'я — Український Конґресовий Комітет.

Ікер

У 1958 РОЦІ СПОВІЛЬНИВСЯ ПРИРІСТ НАСЕЛЕННЯ З. Д. А.

Вашингтон. — В 1958 році населення знову збільшилося на 2,864.000 і при кінці 1958 року становило 175.602.000, це значить, що приріст виносив 1.66%, найнижчий приріст від 1946 року, коли збільшення виносило 1.52%. Нових народжень в 1958 році було — 4,249.000, на 50.000 менше з порівнянні з 1957 роком, — перше зменшення у вісьмох роках. На кожну тисячку населення народилося в 1958 р. — 24,4 дітей, що є найменшим приростом від 1950 року.

СЕНАТОР ЯНҐ КРИТИКУЄ СИСТЕМУ ЦИВІЛЬНОЇ ОБОРОНИ

Вашингтон. — Демократичний сенатор з Огайо Стіфен М. Янґ сказав, що дотеперішня програма цивільної (протилетунської) оборони є „перестаріла" і недоцільна, і тому треба б її змінити та домагатися на неї нових фондів. Федеральний уряд видав в 9-ох роках на протилетунську оборону 500.000.000 дол., але це викинений в болото гріш. Деякі високі урядовці брали високі платні, але досі для дійсної оборони не зроблено нічого, — казав сенатор Янґ, — бо ми ще не маємо дійсної цивільної оборони.

ЛЬОТЕРІЯ, ПАРФУМИ І — ЦІНИ

(Закінчення зі стор. 2)

1,800 рублів (за килим розміру 2x3 м. арт. 2,000). Дорогі вельми й музичні інструменти: за піяніно (модель РУ-2) правлять 3,890 рублів, а за звичайний боян (акордеон) — двоголосий 55x100 або 52x100 — 1,385 рублів.

З дрібних речей, згаданих у таблиці виграшів, „авторучка", чи пак вічне перо коштує 25 рублів, шахи (пластмасові) 40 рублів, сферичне дзеркало — 34 рублі і несесер — 150 рублів

Поза згаданими вище речами і точніше невизначеними „ґалянтерійними і парфумовими товарами" нічого більше власники квитків не могли виграти.

Коли взяти до уваги, що найнижча заробітна платня в СССР становить 300 рублів на місяць, а пересічний сільсько-господарський робітник одержує 500 рублів місячно, то порівняння наведених вище цін з цими заробітними платнями показує, на якій низькій життьовій стопі живе більшість підсовєтського населення. Тож на те, щоб купити золотий наручний годинник або акордеон, пересічний підсовєтський робітник мусить працювати майже два місяці, телевізор або холодильню — два з половиною місяці. Щоб придбати моторолер або піяніно, треба працювати йому цілих п'ять місяців. І вже просто неможливою річчю для пересічного підсовєтського громадянина є посідання звичайного особового авта, бо навіть високо-кваліфікований індустрійний робітник із заробітною платнею 1,000 рублів місячно мусів би працювати 25 місяців, якщо б хотів купити „Москвича" і 40 місяців, якщо б наважився на „Волгу". І все це звичайно тільки тоді, коли б він за той час не потребував жити, значить, чимось харчуватися і десь мешкати. У ЗДА робітник, що заробляє 400 дол. місячно, може купити люксусове авто за десять місяців заробітку, значить за 4,000 долярів, або — знову ж за офіційним курсом — за 16,000 рублів.

О. Р.

Ф. Д. РУЗВЕЛТ ПРОТИ ДОЧОК АМЕРИКАНСЬКОЇ РЕВОЛЮЦІЇ

Колумбія, Мізурі. — Пані Ф. Д. Рузвелт в часописному інтерв'ю сказала, що Дочки Американської Революції є тепер „патріотичним товариством, яке забуло свої первісні цілі". Пані Рузвелт відповідала голові Дочок Американської Революції пані Фредерік А. Ґровс, яка твердила, що конституція ЗДА є підпорядкована чартерові Об'єднаних Націй. Пані Рузвелт казала, що ДАР виконують „чудову роботу, коли дбають про збереження історичних пам'яток", але коли їх голова складає згадану заяву про ОН, то це свідчить, що це товариство не має зв'язку з дійсним світом. Пані Рузвелт виступила вже давно з товариства ДАР, коли воно не дозволило співати негрові в Конституційній Галі у Вашингтоні, Д. К.

СЕН. КЕННЕДІ ВИПРАЦЮВАВ ПРОЄКТ НОВОГО ІМІҐРАЦІЙНОГО ЗАКОНУ

Вашингтон. — Сенатор Джан Ф. Кеннеді виступив із 7-точковою програмою зміни іміґраційного закону. У своїх пропозиціях сен. Кеннеді передбачає допускання до ЗДА, як іміґрантів, тільки тих осіб, що є споріднені (родичі) громадян ЗДА або постійних мешканців ЗДА. Така формула дозволила б новим іміґрантам пристосуватися скорше до нових умовин і включитися успішніше в американську побутову і життьову систему. Випрацьований сен. Кеннеді законопроєкт буде переданий незабаром під розгляд Конґресу. Основними змінами в ньому є заміна принципу іміґраційних квот за державною приналежністю принципом спорідненя між громадянами або резидентами ЗДА і тими, що стараються про в'їзд до Америки. Крім того законопроєкт передбачає фінансову підтримку ЗДА для акцій поселювання людей з перенаселеної Европи в країнах Південної Америки, поширення закону про вЇзд до ЗДА адоптованих дітей, допускання до ЗДА теж і осіб хворих на туберкульозу, якщо вони мають тут родину, і відновлення об'єднаної Конґресової комісії для справ іміґраційної і національностевої політики, яка б постійно вивчала іміґраційні проблеми, головним чином з увагою на безпеку, економію і суспільну опіку ЗДА.

Араби протестують проти масової іміґрації жидів до Ізраїлю

Каїро. — Арабська преса вдарила на сполох з приводу масової іміґраційної акції жидів до Ізраїлю. Річ іде тепер про жидів із східньо-европейських країн із комуністичним режимом. Румунія дала згоду на виїзд жидів і — за твердженням арабів — у січні ц. р. прибуло до Ізраїлю через Відень і Венецію 6,000 жидівських переселенців, а в цьому має прибути 10,000. В Совєтському Союзі перебуває ще коло 3,500,000 жидів. Ізраїль наполегливо старається дістати дозвіл від совєтського уряду на виїзд усіх жидів, які цього бажають, до Ізраїлю. Арабські держави вбачають у масовому переїзді жидів до Ізраїлю подвійну небезпеку: по-перше, зникають шанси повороту до Ізраїлю (колишньої Палестини) арабських втікачів і по-друге, мала територія Ізраїлю може не помістити всіх цих іміґрантів і це збільшило б аґресивні тенденції Ізраїлю. 2-го березня ц. р. починається в Каїро з'їзд прем'єрів всіх членів Арабської Ліги, на якому мають бути прийняті відповідні постанови. Всі арабські країни плянують дипльоматичний демарш у Вашингтоні і в Москві. Вони протестують проти фінансування жидівської іміґрації до Ізраїлю американськими приват. фондами та будуть просити Хрущова — не давати жидам дозволу на виїзд.

АФП — КІО за збільшення заробітків і зменшення тижня праці

Сан Хуан, Порто Ріко. — Виконна Рада Американської Федерації Праці-Конґресу Індустрійних Організацій не звертає уваги на заклики президента Айзенгавера і твердить, що єдиним способом на ліквідацію безробіття і збільшення економіки є збільшення заробітних платень. Одночасно АФП-КІО домагається скоротити тиждень праці, щоб дати працю всім тим, які її тепер не мають. Голова АФП-КІО Джордж Міні сказав, що як не здійсниться тих вищих домагань, тоді треба б вистріляти 10 відсотків населення, щоб уможливити всім дістати працю. Міні твердить, що постійно буде в ЗДА армія безробітних в кількості п'ятьох-шістьох мільйонів, які будуть великою перешкодою для економіки країни. Представники АФП-КІО, організації, що нараховує 13.5 міли. членів, кажуть, що збільшення федеральних видатків і збільшення заробітків скріпить економіку ЗДА, а Президент постійно заявляє, що оздоровлення економіки можливе лише при збалянсованому бюджеті і тоді, коли не буде зросту цін на товари і збільшування заробітних платень.

Купуйте в підприємствах що оголошуються в „Свободі"

ЗМІНА НА СТАНОВИЩІ ШЕФА ШТАБУ НАТО

Париж. — Шеф штабу збройних сил 15-державного блоку держав Північно-атлянтійського пакту (НАТО), ген. Кортленд ван Ренселір Шуйлер відходить осінню цього року з активної військової служби. Ген. Шуйлер має лиш 58 років, але Військову Академію у Вест Пойнті скінчив ще 1912 року, а в штабі НАТО в Рокенкур під Парижем перебуває від 1951 р. Справу його наступника вирішить Рада НАТО. Ген. Шуйлер не оприлюднив своїх особистих плянів про майбутність.

З глибоким жалем повідомляємо, що 12-го січня 1959 р., в Торонто, Канада упокоївся в Бозі,

НАШ НАЙДОРОЖЧИЙ БАТЬКО І ДІДУСЬ,

бл. п. Миколай КЛИМКІВ

емер. державний урядовець на рідних землях, народж. 8-го грудня 1882 р.

Тяжким горем прибиті:

Маріян КЛИМКІВ — син
МАРІЯ — невістка
ЛЮБОМИРА, МИРОСЛАВ, АНДРІЙ, БОГДАН — внуки
Ольга БЕКЕСЕВИЧ — донька
ВОЛОДИМИР — зять
ЛАРІСА, ЗІРКА і НАТАЛКА — внуки
Софія РОМАНЮК — донька
РОМАН — зять
ОРЕСТ, ІГОР, РОМА, ТЕОДОР — внуки